

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuopion kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028. Asetus on kannatettava ja mahdollistaa tarpeellisen, alueellisesti kohdennetun työn 18–29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tukemiseksi. Toimeenpanossa olisi kuitenkin tärkeää täsmentää, miten “kaupungin osat” voidaan hakemuksissa määritellä ja millä indikaattoreilla osoitetaan, missä kohderyhmän tuen tarve on suurin. Kuopion käytettävissä oleva postinumeroalueittainen NEET-aineisto osoittaa, että nuorten tuen tarve voi näyttäytyä eri tavoin riippuen siitä, tarkastellaanko NEET-nuorten määrää, osuutta vai pitkittynyttä NEET-tilannetta. Lisäksi on tärkeä voida yhdistää postinumeroittain vierekkäisiä pienempiä asuinalueita tarvittaessa isommiksi kokonaisuuksiksi.

Asetuksessa kohderyhmä on 18-29 –vuotiaat nuoret. Usein tarkat ikärajat nähdään keinotekoisina, koska vastaavia palvelutarpeita voi olla esimerkiksi 30–vuotta täyttäneellä nuoreella. Toisaalta työttömyyden ennaltaehkäisyn näkökulmasta toimenpiteiden kohdentaminen myös alle 18-vuotiaisiin nuoriin olisi tärkeää, huomioiden oppilaitosyhteistyö ja etsivä nuoristyö mm. koulupudokkaiden näkökulmasta.

Huomioiden asetukseen liittyvä perustelumuistio ja tällä hetkellä saatavissa oleva data, on tärkeää, että hankkeiden toimintasuunnitelmaa ja sisältöä voidaan tarkentaa suunnitelman lähettämisen jälkeen koko hankekauden ajan. Se ei saa olla liikaa kytkeytynyt esimerkiksi postinumeroalueisiin, jos se ei kunnan näkökulmasta ole perusteltua. Lisäksi alueiden välinen muu palveluverkosto voi vaihdella suuresti, jolloin toimenpiteiden kohdentamisen tarve on erilainen. Toiminnan käynnistyessä sekä toimintaympäristön ja –verkoston rakentuessa myös tavoitteet ja toimenpiteet tarkentuvat. Perustelumuistio jättää väljyyden suunnitella palveluja nuorten, alueiden tarpeiden ja toimijoiden mukaisesti, mutta sen tulee mahdollistaa muutokset ja tarkennukset myös hakemisen jälkeen.

Yleisesti ottaen NEET –nuorten palvelutarve voi olla/on moninainen ja tuen tarve laaja-alaisempi, edellyttäen monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, josta syystä olisi tarkoituksenmukaista kirjata myös asetukseen näkökulmaa hyvinvointialueen merkittävästä roolista osana hankkeiden toteuttamista. Hyvinvointialueilla tulisi olla kannusteita nuorisotyöttömyyteen liittyvien toimintojen ja yhteistyön kehittämiseen ja tekemiseen. Perustelumuiistiossa todetaan, että hankkeiden vaikutuksia tai osallistuvien nuorten määrää on vaikea ennakolta arvioida. Tähän olisi syytä kiinnittää asetuksessa kuitenkin huomiota laadukkaiden hankehakemusten tueksi sekä tavoitteiden asettamisen ja seurannan sekä luotettavan vaikutusten arvioinnin kannalta, huomioiden hankkeiden pilottimaisuus sekä mahdolliset verrokkiasetelmat.

Noronen Virpi
Kuopion kaupunki